

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	ODBS Puntenburg
Adres	Laan van Puntenburg 2A
Postcode en plaats	3511 ER Utrecht
E-mailadres school	
Directeur	Cornelie Kool (interim-directeur)
Adjunct-directeur	
Daltoncoördinator	
Aantal groepen/ klassen (VO)	8
Aantal leerlingen	175
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	PO
Aantal leraren	11 groepsleerkrachten
In bezit van Daltoncertificaat	6
Bezig met Daltoncursus	5
Nevenvestigingen	nee
Stand van zaken inspectie	basisarrangement
Visitatie team	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Datum visitatie	22 - 03 - 2016
Soort visitatie	☐ 1 ^e licentieaanvraag
	☐ 2e licentieaanvraag
	☒ licentieverlenging
	☐ versnelde visitatie licentieverlenging
	☐ Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentieaanvraag

aanbeveling 1.

Hanteer het gebruik van de dobbelsteen, het stoplicht en de uitgestelde aandacht van nu af aan consequent elke dag.

evaluatie school

Discipline is nodig om dit schoolbreed ingevoerd te houden. Er is hard aan gewerkt dit op deze manier in alle groepen voor elkaar te krijgen. In de 'De Daltonlijn van ODBS Puntenburg' is het gebruik van deze middelen beschreven binnen de lijn Zelfstandigheid onder de noemer Uitgestelde aandacht en Hulpvraag. Om meer eenvormigheid te krijgen is het gebruik van het digitale bord ideaal: het stoplicht plus handelingswijzer is op deze manier voor kinderen zeer herkenbaar.

bevindingen visitatieteam

Wij hebben het gebruik gezien van het stoplicht en de uitgestelde aandacht. Het blokje was wel aanwezig.

aanbeveling 2.

Leerlingen vanaf groep 5 moeten voorafgaande aan het moment dat ze starten met de taak, plannen met de dagkleuren zodat ze zelf meer inzicht krijgen in de kansen en mogelijkheden hiervan. Wij willen dat men daar nu meteen mee start.

evaluatie school

Door de gehele school worden de dagkleuren benut om de taken te plannen en ook te registreren, dat wil zeggen aangeven dat de taak af is. De dagkleuren zijn in iedere klas opgenomen op het dagritmebord, om de herkenbaarheid te vergroten.

bevindingen visitatieteam

Dit is door het visitatieteam gezien. We vragen ons wel af of het plannen en het aantal te plannen taken niet verder uitgebouwd moet worden. De leerlingen doen wat er gevraagd wordt, maar er kan nog een grote slag gemaakt worden.

aanbeveling 3.

Wij adviseren jullie ten sterkste om de Daltoncoördinator, in te zetten op jullie school bij het verder doorontwikkelen van jullie Daltonopdrachten. Uiteraard moet dit gebeuren in overleg met de Daltoncoördinator van Puntenburg. Hierdoor wordt naar onze mening de kwaliteit van het Daltononderwijs optimaal gegarandeerd.

evaluatie school

Ten tijde van de vorige visitatie (7 februari 2011) was onze school gefuseerd met ODBS Pieterskerkhof. In deze periode hadden wij een interim-directeur voor de gehele school en een Daltoncoördinator.

We zaten middenin een proces waarbij een structuurwijziging onderzocht werd: kunnen beide locaties als zelfstandigen verder? Inmiddels is dat al weer geruime tijd een feit. In het schooljaar 2011-2012 is bij ons een nieuwe directeur aan de slag gegaan. In de loop van dat jaar heeft iemand anders de taak van Daltoncoördinator op zich genomen, zij is dit momenteel nog steeds.

In overleg met de andere Daltoncoördinator heeft een overdracht plaatsgevonden.

bevindingen visitatieteam

Deze aanbeveling is niet meer van toepassing. Een tip hierbij is dat er voor de daltoncoördinator ambulante tijd zou moeten worden gerealiseerd indien mogelijk.

aanbeveling 4.

Informeer van nu af aan alle ouders regelmatig over de Daltonwerkwijze en de Daltonontwikkelingen op jullie school. De ouders geven aan hier behoefte aan te hebben. Beschrijf je Daltonwerkwijze op een duidelijke, heldere en aantrekkelijke wijze voor externen in een daltonwerkboek. Jullie notitie 'Dalton per groep' kan hiervoor als input dienen. Het Daltonboek is dan hierbij een degelijk communicatiemiddel.

evaluatie school

Om ouders meer te betrekken bij de Daltonontwikkelingen bij ons op school hebben we de zogenaamde inloopochtenden ingesteld. 8 Keer per jaar zijn de ouders van harte welkom om een half uur mee te draaien in de klas van hun kind. Op deze manier wordt een kijkje in de klas gerealiseerd. Zo kunnen de ouders bij de bovenbouw bijvoorbeeld samen met hun kind aan de slag met de weektaak.

Zeer regelmatig (eens in de 3 weken) wordt er een digitale nieuwsbrief gemaakt waarin de Daltonontwikkelingen zijn opgenomen.

Wij hebben een werkgroep Ouderbetrokkenheid ingesteld. Deze werkgroep heeft als doelstelling ouders zoveel mogelijk bij het onderwijs van de leerlingen en de gang van zaken op school te betrekken. Dit heeft een positieve invloed op de leerhouding van de leerlingen.

Inmiddels zijn de volgende twee zaken gerealiseerd:

- app social schools: met deze app krijgen de ouders een kijkje in de klas van hun kind. Door ouders op deze manier bij ons onderwijs te betrekken, zal er ook thuis met hun kind een gesprek over school op gang komen.
- opzetten oudercafé drie keer in het jaar, waarbij er telkens een bepaald thema van ons onderwijs centraal zal staan. De eerste keer (19 februari) zal dat de Daltonontwikkeling zijn.

bevindingen visitatieteam

Dit is allemaal gerealiseerd. De ouders klinken er enthousiast over.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

De basisvraag die kinderen ons stellen is: Wil je me zien en horen? Om hier antwoord op te kunnen geven moet er een sfeer van vertrouwen en veiligheid zijn, zodat kinderen kunnen zijn wie ze zijn met hun interesses, talenten en eigenaardigheden. De vragen die hieruit voortvloeien in het kader van verantwoordelijkheid zijn:

Wil je me laten weten welk gedrag me verder helpt?

Wil je ervoor zorgen dat ik belangrijk ben?

Wil je me duidelijk maken welke ruimte ik mag innemen en hoe ik dat kan doen?

Binnen het taakwerk krijgen de kinderen de verantwoordelijkheid in het zelf plannen, nakijken en registreren van de taken. De manier waarop, het tempo waarin en de volgorde van het werk behoort tot de keuzevrijheid van de kinderen. Dat gebeurt niet van het ene op het andere moment. Door de gehele school is hier een opbouw in gemaakt, die ook tot uiting komt in de verdeling dagtaak – tweedaagse taak – weektaak. Door het leren centraal te stellen, dat vormgegeven wordt op de taakbrief, zorgen we ervoor dat kinderen belangrijk zijn, hun leerproces is van belang.

Kinderen krijgen vrijheid in het opstellen van persoonlijke leerdoelen twee maal per jaar. Hier zijn we dit jaar mee begonnen. De opbouw en uitwerking hiervan is te vinden in 'De Daltonlijn van ODBS Puntenburg'. De leerkracht ondersteunt de kinderen in het bereiken van die persoonlijke leerdoelen. Ze hangen zichtbaar in de klas en aan het eind van de periode gaat het bewijs ook mee in het portfolio, zodat ouders het resultaat kunnen zien.

Reflectie is onlosmakelijk verbonden met het bewust worden van verantwoordelijkheid. Dit gebeurt op verschillende manieren: dagelijks met behulp van de reflectiemeter, op het eind van de dag/dagdeel ten aanzien van het taakwerk en door het nakijken van het eigen werk.

Onze ambitie ligt hier op het terrein van de manier waarop de taakbrief is samengesteld. Deze willen we gaan opzetten met de lesdoelen als uitgangspunt. Het betrekken van kinderen bij de lesdoelen zorgt ervoor dat zij expliciet weten wat ze gaan leren. Dit zorgt voor motivatie en op deze manier raken kinderen actief betrokken bij hun leerroute. Zo dagen we de kinderen uit verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces. Momenteel zijn we gestart met een proeftuin hiermee.

bevindingen visitatieteam

Planning staat nog in de kinderschoenen. Het visitatieteam zou graag meer evenwicht willen zien tussen verantwoordelijkheid en vrijheid. De leerkrachten moeten dit strak begeleiden, zodat hierin een flinke stap gemaakt kan worden. (aanbeveling 1)

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakinhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Door voor de basisvakken te werken op drie niveaus en dit vorm te geven op de taakbrief dragen we er zorg voor dat kinderen op een niveau werken waarop ze kunnen leren. Ieder kind heeft op deze manier een taakbrief op maat. Hieraan gekoppeld is ook de instructie op drie niveaus. De kinderen die op het 3 ster-niveau werken hebben de keuzevrijheid om te bepalen of ze de les zelfstandig aankunnen of toch de instructie nodig hebben. Voor deze kinderen wordt de instructie compact gegeven.

Dit jaar hebben we de Leerlingenraad ingesteld om de kinderen meer te betrekken bij hun onderwijs, om hun stem te horen, hen belangrijker te maken.

Onze ambitie is om kinderen steeds meer de gelegenheid te geven om te participeren zowel op groeps- als op schoolniveau.

bevindingen visitatieteam

Leerkrachten moeten de leerlingen strak begeleiden in het maken van plannings. Er wordt nu te gemakkelijk over gedaan. De leerlingen van de Puntenburg zijn volgens de visitatiecommissie goed in staat dit te realiseren.

Tip: Het lesgeven op 3 niveaus is een vorm van Passend Onderwijs en verplicht. Als we het hebben over compacten en verrijken heeft dit te maken met meer- en hoogbegaafde leerlingen. Hiervoor is uitdaging van groot belang en kan met een Plusklas goed gerealiseerd worden.

De leerlingenraad is sinds kort van start gegaan en de leerlingen zijn enthousiast hierover.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Open communicatie en vertrouwen naar elkaar is door verschillende factoren in de afgelopen 4 jaar een aandachtspunt geworden. Aan het einde van het schooljaar 2014/ 2015 is er daarom een coachingstraject ingezet voor schoolleider en team. Het creëren van wederzijds vertrouwen had daarbij prioriteit, met in het verlengde daarvan het ondersteunen van schoolleider en team in een effectieve manier van communiceren. Sindsdien is er hard gewerkt door alle betrokkenen om dit te kunnen realiseren. In verband met ziekte van de schoolleider is de coach begin december 2015 als interim-directeur aangesteld. Het team werkt actief, betrokken, positief en opbouwend aan het ingezette traject van verbetering.

Dit jaar volgen vijf van onze teamleden de Daltonopleiding: (waar en door wie gegeven?) Op vergaderingen worden nieuw opgedane ideeën en ervaringen uitgewisseld. Als dit aansluit bij onze ambities en de doelstellingen uit het inhoudelijk jaarplan, worden deze ideeën vertaald naar het opstarten van proeftuintjes.

Om van elkaar te kunnen leren en onze leerkrachtvaardigheden optimaal te kunnen ontwikkelen zijn er maandelijks klassenconsultaties, uitgevoerd door directeur of intern begeleider (al naar gelang het onderwerp). Hierbij wordt aan de hand van een kijkwijzer de kwaliteit van het pedagogisch en didactisch handelen in kaart gebracht, wat vervolgens op de teamvergaderingen wordt besproken in de vorm van een schoolbrede analyse. Op deze manier bepalen we gezamenlijk waar we op dit moment staan, wat onze ambitie is op dit terrein en hoe we dit willen gaan realiseren.

Collegiale consultaties vinden momenteel vooral na schooltijd plaats, terwijl het van groot belang is ook bij elkaar in de klas te kunnen kijken. Gezien het feit dat wij een kleine school zijn met geen ambulante tijd, vergt het realiseren hiervan extra inspanning.

bevindingen visitatieteam

Het visitatieteam ziet momenteel een echte lerende organisatie, die volop voor de school gaat. Er is veel positiviteit en de wil om met elkaar een mooie school neer te zetten. Wij willen de interim-directeur ook een dikke pluim geven voor hetgeen zij in deze korte tijd heeft bereikt. We hopen dat haar opvolgster een daltondirecteur in hart en nieren is, die volledig voor dalton gaat. Er is nog veel werk te verrichten, maar het team wil graag.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Wil je me leren om zelfstandig mijn werk te kunnen doen?

Voor de ontwikkeling van de zelfstandigheid is de taakbrief op maat een belangrijk instrument. Wij leren de kinderen om zelf de volgorde en tempo te bepalen. Ze leren zelfstandig te plannen, hun werk na te kijken. Maar ook te bepalen hoe ze de taak gaan volbrengen: alleen aan de slag, samenwerken, de werkplek.

Daarnaast is het leren omgaan met hulpvraag een belangrijke vaardigheid. Kan ik op dit moment hulp vragen of moet ik het zelf oplossen (uitgestelde aandacht), hoe vraag en geef ik op een goede manier hulp (inzet dobbelsteen). Welke hulpbronnen heb ik nodig om mijn vraag op te lossen?

Reflectie op het proces en resultaat van het zelfstandig werken hoort erbij. Dit doen we op onze school met behulp van de reflectiemeter.

bevindingen visitatieteam

De reflectiemeter is door het visitatieteam in alle groepen gezien, maar het werd echt duidelijk uitgelegd aan de hand van het mentor-pupil lezen. Het was fijn te zien dat de kinderen dit niet voor het eerst deden, maar dat er al langer op geoefend is. Hierbij werd de zelfstandigheid en de inzet besproken. Het is zeker een punt dat verder uitgewerkt moet gaan worden. Vooral veel open vragen stellen is een punt van aandacht. Er was geen sprake van uitgestelde aandacht, want elke leerling had zijn eigen mentor.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

De taakbrief zien wij als een belangrijk instrument om de zelfstandigheid van kinderen te ontwikkelen. Hierop kunnen zij o.a. zien of ze instructie van een bepaald vak krijgen. Voor de kinderen die bij de basisvakken op het hoogste niveau werken (3 sterren) is er de mogelijkheid om zelf te bepalen of ze aan een instructie meedoen. Zij volgen veelal de compacte leerlijn van een vak en hebben dus ook de keuze om vooruit te werken.

De keuzekast is een vast onderdeel van de taakbrief. Deze kast is opgezet volgens de principes van de meervoudige intelligentie, kinderen vinden er dus activiteiten in die appelleren aan een bepaald talent.

De zaakvakken zijn aan vervanging toe. Dat biedt kansen om onze ambities op dit terrein te vervullen. Momenteel doen wij onderzoek naar methoden die gebaseerd zijn op meervoudige intelligentie, zelfontdekkend leren door onderzoeksvragen te (leren) stellen en oplossen.

bevindingen visitatieteam

Wij hebben dit op leerkrachtniveau nog niet zoveel gezien, hoewel de leerkrachten wel samen bezig zijn een daltonschool neer te zetten.

We hebben lessen gezien voor wereldoriëntatie die al een heel stuk in de richting van zelfstandig werken komen. Dit is een "proeftuintje" voor de manier hoe men dit in de toekomst neer wil gaan zetten. Ga hier vooral mee door en breidt dit verder uit.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Door te werken in werkgroepen wordt optimaal gebruik gemaakt van de talenten en interesses van elkaar. Zeker bij een kleine school zoals wij dat zijn, is het fijn dat al het werk dat verzet moet worden om ons te kunnen blijven ontwikkelen efficiënt en effectief kan gebeuren. In een jaar tijd is er op deze manier veel geïnitieerd en ontwikkeld. Het is van belang dat deze organisatiestructuur gehandhaafd blijft.

Een van de ontwikkelingen momenteel is het creëren van Talententijd waarin de talenten van leerkrachten ingezet worden om de talenten en interesses van leerlingen te stimuleren.

bevindingen visitatieteam

Dit heeft het visitatieteam niet gezien, maar wel van diverse leerkrachten gehoord.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Wil je me leren om te gaan met verschillen?

Wil je me de ruimte geven mijn talenten en interesses te ontdekken?

Op onze school kom je veel verschillen tegen; Puntenburg wordt gekenmerkt door diversiteit in alle geledingen. Dat is wat onze school bijzonder maakt.

Kinderen moeten leren om te gaan met deze verschillen en een manier bij uitstek om dat te oefenen is het samenwerken. Wij besteden daar veel aandacht aan. Voor de uitwerking van onze lijn voor samenwerken, verwijzen we naar de bijlage 'De Daltonlijn van ODBS Puntenburg'.

In de klas zelf is er een maatjessysteem: maatjes binnen je groepje. Maar ook wordt er gewerkt met vaste maatjes bij bijvoorbeeld technisch en begrijpend lezen. Daarnaast is er de keuze voor samenwerken ten aanzien van opdrachten op de taakbrief. En bij de zaakvakken in de bovenbouw wordt er bij het projectmatig werken veel samengewerkt.

Maar ook groepsdoorbrekend vinden wij het belangrijk dat kinderen leren samenwerken. We zijn met zijn allen een school, een ontmoetingsplaats, dan moeten we elkaar ook kunnen ontmoeten. Daarom hebben we een mentor-pupilsysteem voor groep 3 en 8 (wat al wordt voorbereid in groep 2 en 7). We zijn steeds op zoek naar meerdere mogelijkheden. Een daarvan hebben we momenteel gevonden bij groep 6 en 7, die gezamenlijk projectmatig werken bij aardrijkskunde.

Om het samenwerken op een hoger niveau te krijgen is reflectie erop essentieel-ouder, dit doen we in onze school met behulp van de reflectiemeter.

bevindingen visitatieteam

Wij hebben dit als visitatieteam als aanbeveling 2 neergezet. De manier waarop kinderen met elkaar en zeker naar de leerkracht omgaan geeft in diverse groepen weinig blijk van respect. De kinderen werken ook veel naast elkaar, maar nog niet voldoende op een coöperatieve manier samen. Dit heeft ook te maken met het feit dat de tweetallen door de leerkracht aan elkaar gekoppeld zijn.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Schoolbreed hebben we onze Gouden regels opgesteld. Deze regels hebben alles te maken met respectvol met elkaar omgaan en de mogelijkheid scheppen om goed samen te kunnen werken: wij luisteren naar elkaar, wij houden rekening met elkaar en wij helpen elkaar. In iedere groep worden deze regels vertaald in afspraken met de kinderen. Die gelden voor ouders, leerlingen en leerkrachten. Het is de basis van hoe wij met elkaar om willen gaan. Op deze manier creëren wij een pedagogisch veilig klimaat voor al onze kinderen. Dat is ook de sfeer waarin wij onderwijs willen en kunnen geven.

Het is onze ambitie om het samenwerken nog meer te verdiepen door meer aandacht te besteden aan coöperatieve werkvormen. Daarnaast is het de bedoeling tijd in te gaan roosteren voor zogenaamde 'talententijd': groepsdoorbrekende activiteiten waarbij met en van elkaar leren voorop staat.

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten gaan respectvol met elkaar om en ook naar de kinderen toe is er veel respect. Dit voel en zie je goed terug in de school. Ook hier is het belangrijk om de grens te bewaken tussen het wederzijdse respect van leerkracht en leerling. Het uitbouwen van coöperatieve werkvormen en de talententijd zijn goed gekozen ontwikkelpunten.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Voor teamleden onderling zijn de Gouden regels net zo van belang. Wij hebben gekozen te werken voor het werken in werkgroepen. Ieders inbreng is waardevol, samen komen we verder. Goede feedback geven op elkaar hoort daarbij. Zo kom je tot respectvolle communicatie. Een belangrijk aandachtspunt waar we met stapjes beter in worden.

bevindingen visitatieteam

De Gouden Regels zijn overal zichtbaar en worden ook in de groepen besproken. Het blijft echter een groot aandachtspunt om hier in de toekomst mee verder te gaan en dit uit te breiden.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Wil je me leren om te reflecteren op mijn eigen handelen?

Als kinderen leren te reflecteren op zichzelf (en op hun medeleerlingen), hebben we de kern van leren te pakken. Kinderen voelen zich dan eigenaar van hun eigen leerproces en zijn gemotiveerd: wat wist ik, wat weet ik nu en hoe heb ik dat geleerd.

Een van de momenten om op het taakwerk te reflecteren is het eind van de dag (of bij onderbouw dagdeel). Deze manier van reflectie is opgenomen in De Daltonlijn van ODBS Puntenburg. Het biedt de mogelijkheid om te onderzoeken of de planning ook daadwerkelijk behaald is, of er bijgestuurd moet worden.

Het nakijken is een reflectief moment: kinderen leren kritisch naar hun eindresultaat te kijken. De ervaring momenteel is dat er op dit gebied nog wat te halen valt bij de kinderen. Er wordt niet door iedereen even serieus naar het eigen werk gekeken, dat geeft aan dat er voor ons een taak ligt: hier meer aandacht aan besteden, bewuster mee omgaan.

De reflectiemeter biedt ons mogelijkheden om samen met de kinderen over tal van zaken kritisch na te denken. Dat kan gaan over hoe het samenwerken is verlopen, of de les van de leerkracht effectief en duidelijk is geweest tot het buitenspelen in de pauze. Afspraak is dat er op deze manier iedere dag minimaal 1 keer gereflecteerd wordt.

bevindingen visitatieteam

Dit is al goed duidelijk. Op de weektaak kan echter nog veel meer ingezet worden. De weektaken gaven aan dat hier nog maar net een begin mee is gemaakt. Het was bij de laatste twee taakbrieven te zien. Dit moet nog een plekje krijgen bij de kinderen.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Binnen de klas wordt de reflectiemeter veelvuldig ingezet om met de leerlingen te reflecteren op tal van zaken: samenwerking, zelfstandig werk, verantwoordelijkheid, zoals bijvoorbeeld het omgaan met andere leerlingen. Ook kunnen de leerlingen feedback geven op de leerkracht: hoe zat de les in elkaar, was de uitleg duidelijk, was de les motiverend voor de kinderen?

Ook is het van belang dat teamleden elkaar feedback kunnen geven, dat teamleden feedback op hun eigen leerkrachtgedrag vragen. Dat wordt mogelijk gemaakt door het houden van klassenconsultaties en collegiaal overleg, zowel tijdens de vergaderingen maar ook in de 'wandelingen'. De sfeer van vertrouwen is hierbij van belang, betrokkenheid van ieder teamlid. Wij zijn samen een school en verzorgen met zijn allen ons onderwijs.

bevindingen visitatieteam

Dit is o.a. gezien bij het mentor-pupil lezen van groep 8 met groep 3. Hier werd goed gereflecteerd m.b.v. de reflectiemeter. Ook in groep 1-2 en groep 5 werd de reflectiemeter ingezet. Er worden wel klassenconsultaties gehouden maar alleen na schooltijd. Je leert meer van en met elkaar door tijdens schooltijd bij elkaar te kijken.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Leerkrachten geven per schooljaar aan welke studie-activiteiten zij willen uitvoeren. Dit komt in het normjaartaakgesprek met de directeur aan de orde.

Doorgaande lijn ten aanzien van reflectie is opgenomen in 'De Daltonlijn van ODBS Puntenburg'.

bevindingen visitatieteam

De daltonlijn ten aanzien van reflectie is niet in de stukken opgenomen. We zien dat er een start is gemaakt, maar dit moet veel verder worden uitgewerkt. (aanbeveling 3)

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

Goed klassenmanagement is de basis voor het effectief omgaan met onderwijstijd. Binnen de school realiseren we dit zo goed mogelijk. Onder andere door te zorgen dat de taakbrief voor ieder kind op niveau is, zodat er uitdaging in zit en er kans op succesbeleving is.

Als blijkt dat een leerling het taakwerk niet kan afronden, wordt met het kind besproken wat de oorzaak zou kunnen zijn. Ligt dit aan het werktempo, aan de moeilijkheid van de taak of is het een kwestie van concentratie? Een passend antwoord wordt samen met het kind gezocht.

bevindingen visitatieteam

De taakbrieven zijn gemaakt op 3 niveaus. Toch hebben wij het idee dat dit nog veel verder kan worden uitgebouwd door ook het keuzewerk hierin te betrekken en hierin de kinderen met een +taak neer te zetten. Zodoende worden kinderen met een hoger IQ meer bewust gemaakt dat zij ook meer moeten/ kunnen doen.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Wij werken met groepshandelingsplannen, en zo nodig individuele handelingsplannen. Dit doen wij voor de volgende vakgebieden: rekenen, spelling, technisch lezen, begrijpend lezen en sociale vaardigheden.

Deze plannen zijn de basis voor de inrichting van het onderwijs aan de verschillende niveaugroepen. Op deze manier zorgen we ervoor dat instructie en leerstofaanbod op de vraag van iedere leerling is afgestemd. Het resulteert in een taakbrief op maat. Bij de lessen wordt het effectieve instructiemodel gehanteerd, waarbij we er zoveel mogelijk voor zorgen activerende opdrachten in de instructie op te nemen, om een zo groot mogelijke betrokkenheid van de leerlingen te creëren.

Om meer- en hoogbegaafde leerlingen uit te dagen hebben wij voor de groepen 5 tot en met 8 de Plusklas. Een maal per week krijgen zij daar les in de 'menschwetenschappen'. Hieraan gekoppeld zitten opdrachten waarvoor de leerlingen in de rest van de week zelfstandig tijd moeten plannen, om de voorbereidende activiteiten uit te voeren.

Voor groep 1 tot en met 4 zijn er voor deze kinderen uitdagende opdrachten in de klas.

Tweejaarlijks bespreken wij gezamenlijk de analyse van de opbrengsten op individueel, groeps- en schoolniveau. Hieraan gekoppeld zijn de groepsbesprekingen met de Intern begeleider. Eind van het jaar vindt altijd een overdrachtsbespreking plaats met de leerkracht van de huidige groep, de toekomstige groep en Intern begeleider.

bevindingen visitatieteam

Er is op het gebied van meer- en hoogbegaafden nog een behoorlijke winst te behalen. Deze kinderen kunnen en willen vaak nog veel meer dan 1x per week "menschwetenschappen" aangeboden te krijgen. Tip: Maak er ook in de weektaak een aantekening bij, die voor deze kinderen bedoeld is. De populatie hiervoor is zeker voor een groot deel geschikt. Betrek de kinderen bij de keuze van pluswerk.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Wij richten onze klaslokalen zo in dat we onze Daltonwerkwijze zo optimaal mogelijk kunnen vormgeven. Echter ons schoolgebouw kent zijn beperkingen. Het creëren van goede werkplekken buiten de klas is lastig. De smalle gangen nodigen niet echt uit tot samenwerkplekken. Met de afspraken die we hebben gemaakt met de kinderen over het werken buiten de klas proberen we zo veel mogelijk te realiseren. De handelingswijzer die bij de verschillende werkplekken hangt, spreekt voor zich.

bevindingen visitatieteam

Het is duidelijk dat in dit gebouw niet de mogelijkheden zijn, die jullie graag zouden willen benutten. In de gangen zien we echter wel werkplekken, waar de kinderen kunnen/ mogen werken. Geef deze wel duidelijk aan.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

Daltononderwijs is de basis van onze school en is onlosmakelijk verbonden met onze missie: de manier waarop wij met zijn allen ons onderwijs inrichten, rekening houdend met het appèl dat kinderen op ons doen, de vragen die ze ons stellen en het leerkrachtgedrag dat van ons gevraagd wordt. 'Het verhaal van ODBS Puntenburg' noemen wij dit.

Hieruit vloeit het beleid van onze school voort. Dit is uitgewerkt in 'De Daltonlijn op ODBS Puntenburg', waarin zowel de leerdoelen op de gebieden zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en samenwerken zijn opgenomen, als de manier waarop dit is vormgegeven in ons onderwijs. Reflectie en effectiviteit worden niet als losse lijnen beschouwd maar als onderdeel van de andere drie. 'De Daltonlijn op ODBS Puntenburg' is door het team zelf bepaald, gecoördineerd door de Daltoncoördinator.

Zowel op bouwvergaderingen, teamvergaderingen en studiedagen stond de Daltonontwikkeling centraal en hebben we er hard aan gewerkt te komen tot eenduidigheid, afspraken. Met name het onderdeel reflectie heeft veel aandacht gekregen.

De manier waarop wij dit willen vormgeven in ons onderwijs heeft geleid tot de 'reflectiemeter' als instrument. 'De Daltonlijn op ODBS Puntenburg' is hiermee een afsprakenboek, dat door ieder teamlid als leidraad in zijn/haar onderwijs wordt gebruikt.

Tijdens de bouwvergaderingen (onder- en bovenbouw) worden de afspraken regelmatig besproken, eventuele verandering/aanpassing wordt teruggekoppeld aan de Daltoncoördinator, die alles up to date houdt.

Deze Daltonlijn zal door de Daltoncoördinator vertaald worden in een compactere versie, zodat dit document ook toegankelijk is voor 'externen', dat wil zeggen stagiaires, invalleerkrachten, ouders.

Dit jaar volgen 5 van onze teamleden de Daltonopleiding. Binnen de bouw- en teamvergaderingen wordt hun ervaring met de andere teamleden gedeeld.

Wij zijn een kleine school en dat heeft tot gevolg dat er eigenlijk geen ambulante tijd is voor teamleden om een taak onder de lesgevende tijd uit te voeren.

Netwerkbijeenkomsten en andere zinvolle regioactiviteiten worden daarom goed bekeken op hun merites, en zo mogelijk bijgewoond.

Het instellen van de Leerlingenraad is een middel om de kinderen meer te betrekken bij de Daltonontwikkeling van de school.

bevindingen visitatieteam

Wij hebben een daltonschool gezien, die door gebeurtenissen in het verleden (veel directiewisselingen en een hoofdvestiging) niet de groei heeft doorgemaakt, die zij graag hadden gewild. Er zijn ook behoorlijk wat personeelwisselingen geweest, waardoor het aantal teamleden dat de daltoncursus volgt hoog is. Dit zorgt wel weer voor veel inspiratie voor de andere teamleden. Wij hopen dat wanneer de interim-directeur vertrekt, er een goede daltondirecteur wordt aangenomen.

De leerlingenraad heeft er ook veel zin in om verder uit te groeien tot een daltonschool waarbij de leerlingen inbreng hebben.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

De leerlingen geven aan dat de leerlingenraad erg belangrijk is. Een leerling uit groep 3 zegt dat dit moest omdat ze anders geen daltonschool meer mogen zijn. In de vergadering is gesproken over de Gouden Regels.

In de weektaak moet je soms dingen doen, soms mag je kiezen.

Als de leerlingen directeur zouden zijn:

- **Komen er speeltoestellen op het plein.**
- **Zijn er meer juffen buiten tijdens het buitenspelen en luisteren zij beter naar de kinderen als er problemen zijn.**
- **Komen er schonere toiletten.**

Het doel van de week en Talententijd zijn bij de kinderen nog niet bekend.

Verder merken de kinderen op dat er in sommige groepen wel veel ruzie is.

Zij noemen dan ook bepaalde groepen.

De leerlingen van de leerlingenraad zijn wel erg tevreden over de school.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

De slagvaardigheid en de communicatie zijn sterk verbeterd na de komst van de interim-directeur. Er is een goede evaluatie geweest op de kernwaarden. Deze kloppen al bij de leerlingen en het team. Er is een goede koers uitgezet, daar is men erg blij mee. Er is duidelijkheid en positiviteit, waardoor men graag verder gaat met bouwen aan deze mooie daltonschool.

De Gouden Regels zijn afkomstig vanuit de Vreedzame School. Dit is de Grondwet van de school en je moet je er dan ook echt aan houden.

Het team is gedreven en betrokken, er zijn veel consultaties en veel nieuwe leerkrachten. Zij zijn blij met de interim-directeur.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Zij geven eigenlijk precies hetzelfde aan als de leerkrachten. Er zijn veel directiewisselingen geweest, dit was best lastig voor de doorgaande lijn. Het team wil echter verder, is gedreven en heel betrokken.

De neuzen staan nu allemaal dezelfde kant op en dat werkt prettig. Er zijn veel consultaties bij alle leerkrachten.

De slagvaardigheid en de communicatie zijn sterk verbeterd.

Er is een evaluatie geweest op drie kernwaarden, zelfstandigheid, samenwerken en verantwoordelijkheid. Dit staat mooi omschreven. Er is een start gemaakt met de kernwaarden reflectie en effectiviteit. Dit moet nog uitgebreid omschreven worden en later geëvalueerd worden.

Uit de gesprekken met ouders

De ouders zijn momenteel erg tevreden over de genomen stappen. Er zit weer volop vooruitgang en positiviteit in de school.

Men heeft bewust gekozen voor deze school vanwege dalton, de sfeer en omdat het een afspiegeling is van de samenleving.

Tops van de school:

- Kracht van het docententeam.
- Plezier van het kind.
- Iedereen kent elkaar en helpt elkaar.
- Kleinschaligheid.

Tips voor de school:

- Ga vooral door met de proeftuintjes, wees daadkrachtig, toon iets meer lef.
- Schakel ouders in voor de profilering (P.R.) en extra's (bijvoorbeeld een Native Speaker).
- De leerkrachten moeten niet langer aan zichzelf twijfelen. Toon meer lef. Er is veel onveiligheid gevoeld door het team. De ouders zijn echter tevreden zoals het nu gaat en denken dat het team ook nog veel meer kan.
- Zorg voor een structurele visie op meer- en hoogbegaafdheid, daardoor worden nog meer leerlingen op niveau bediend.
- De medezeggenschapsraad zal naar het bestuur gaan communiceren over hoe in de toekomst om te gaan met directie.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Thea Meijer

De huidige interim directeur was als coach ingehuurd om een professionele cultuur neer te zetten op de Puntenburg. Doordat de directeur ziek werd, heeft zij daarom de taak overgenomen als interim directeur.

Er zijn veel nieuwe leerkrachten in dit team gekomen, waardoor het daltongehalte daalde. De nieuwe leerkrachten zijn nu allemaal de daltonopleiding gaan doen. Er wordt gestreefd naar meer continuïteit in dit team. Dit kan ook, omdat de werkgelegenheid in Utrecht bij deze stichting bijna gegarandeerd is.

Deze school is onderdeel (een nevenvestiging) van de Twijn. De Twijn was al daltonschool en daarom moest de Puntenburg toen mee. Er is nu besloten dat het twee losse scholen zijn, waardoor het team nu moest gaan kiezen. Zij hebben nu bewust voor dalton gekozen.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie	X	
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Zelfstandigheid/ verantwoordelijkheid Zorg voor een taakbrief, die beter aansluit op de individuele leerling en die met meer te plannen taken uitgebreid wordt. Hierin mag de leerling meer verantwoordelijkheid nemen, maar dit moet voldoende begeleid worden.
Nr. 2	Reflectie: Pas de leerlijn reflectie aan. Nu staat er nog veel in dat onder de noemer zelfstandigheid valt. Zet deze lijn uit met behulp van de teamleden en je leerlingen, zodat het gedragen wordt. Zet de doelen uit in een tijdlijn. Zoek per doel en leeftijdsgroep een geschikte en efficiënte werkvorm.
Nr. 3	Samenwerking: Zorg ervoor dat de leerlingen respectvoller met de leerkrachten om gaan en leer ze om respectvol en op een coöperatieve manier met elkaar om te gaan en samen te werken (zet dit uit in een plan).

slotopmerkingen

Wij hebben als visitatieteam deze dag als heel prettig ervaren. Iedereen was heel open en eerlijk. De wil om deze school sterker te ontwikkelen als daltonschool is zeker aanwezig. Het team was daar heel duidelijk over en de ouders willen hen daarin volledig steunen. Er heerst een heel fijne sfeer onder de teamleden. Men spreekt in veiligheid over een mooie toekomst. Die zien wij zeker weggelegd voor de Puntenburg.

Wij danken jullie voor jullie gastvrijheid en de heerlijke lunch en we wensen jullie heel veel succes met jullie toekomstige daltonontwikkeling.

Tips:

- Zorg dat jullie het lef en het doorzettingsvermogen, waarmee jullie nu bezig zijn, vasthouden.
- Zet aan het begin van het volgende jaar sterk in op respect.
- Neem de hulp, die de ouders toegezegd hebben mee in de ontwikkeling.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.
 N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de “slotopmerkingen” genoemd in het visitatieverslag.

Dank jullie wel voor de respectvolle en positieve wijze waarop jullie het onderzoek hebben uitgevoerd. We kregen de kans om te laten zien wie we zijn en waar we met elkaar voor staan.

We zullen met lef en met plezier, samen met ouders en kinderen, verder gaan met het bouwen aan deze school waar we met elkaar heel trots op zijn!

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Zelfstandigheid/ verantwoordelijkheid Zorg voor een taakbrief, die beter aansluit op de individuele leerling en die met meer te plannen taken uitgebreid wordt. Hierin mag de leerling meer verantwoordelijkheid nemen, maar dit moet voldoende begeleid worden.
actie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het evalueren van de huidige proeftuin waarbij kinderen inzicht en inspraak krijgen in hun leerdoelen en het formuleren van vervolgacties vanuit deze proeftuin. 2. Onderzoek door de Daltoncoördinator om na te gaan hoe andere Daltonscholen het zelf samenstellen van de weektaak door leerlingen vorm geven. 3. Maken van een voorstel door de Daltoncoördinator en hierover in gesprek gaan met de teamleden. Uitzetten van een proeftuin met het voorstel. 4. Het definitief aanpassen van de taakbrief. 5. Kinderen schoolbreed aanleren om de nieuwe taakbrief optimaal te gebruiken met het accent op het nemen van verantwoordelijkheid door kinderen. En met oog voor de verschillen die er zijn tussen kinderen. Dit vraagt van leerkrachten om leerlingen de ruimte te geven om verantwoordelijk te kunnen zijn.
uitvoerenden	Daltoncoördinator, MT, team
tijdvak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Juni 2016 2. September 2016 3. November 2016 4. Januari 2017 5. Na de voorjaarsvakantie van 2017
scholing/ externe ondersteuning	Op dit moment schatten we in dit op te kunnen pakken zonder scholing of externe ondersteuning. Mocht dit toch nodig blijken te zijn, dan zullen we dit inzetten.
toelichting	-

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	<p>Reflectie:</p> <p>Pas de leerlijn reflectie aan. Nu staat er nog veel in dat onder de noemer zelfstandigheid valt. Zet deze lijn uit met behulp van de teamleden en je leerlingen, zodat het gedragen wordt. Zet de doelen uit in een tijdlijn. Zoek per doel en leeftijdsgroep een geschikte en efficiënte werkvorm.</p>
actie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het maken van een voorstel voor een doorgaande leerlijn reflectie groep 1 t/m 8. 2. Het overeenkomen van deze leerlijn met alle teamleden. 3. Het implementeren van de leerlijn door de gehele school. 4. Kinderen leren reflecteren aan de hand van deze leerlijn.
uitvoerenden	Daltoncoördinator, MT, team
tijdvak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Juni 2016 2. September 2016 3. Vanaf november 2016 4. Vanaf november 2016
scholing/ externe ondersteuning	We oriënteren ons op mogelijkheden voor scholing omdat we onze reflectievaardigheden graag willen ontwikkelen.
toelichting	-

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	<p>Samenwerking:</p> <p>Zorg ervoor dat de leerlingen respectvoller met de leerkrachten om gaan en leer ze om respectvol en op een coöperatieve manier met elkaar om te gaan en samen te werken (zet dit uit in een plan).</p>
Actie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aan de start van het schooljaar de fase van de storming nauwgezet en eenduidig doorlopen in alle groepen, dit wordt ook tijdens de overblijf begeleid. 2. De gouden regels levend en actueel houden door in te zetten op de regel van de maand en door iedere maand afspraken te maken met de groep vanuit deze regel. 3. Communiceren in termen van gewenst gedrag en gewenst gedrag voortdurend bekrachtigen. 4. Kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gedrag door ze te voorzien van betekenisvolle feedback en door hun te leren reflecteren op hun eigen handelen. 5. Kinderen op een coöperatieve manier en met respect met elkaar samen leren werken door middel van projecten bij de zaakvakken waarbij we gebruiken maken van activerende werkvormen en waar kinderen zelf hun onderzoeksvragen bij formuleren. En door middel van het aanbod voor kunst en cultuur dat we een prominente plek gaan geven in ons onderwijsaanbod.
uitvoerenden	MT en team
tijdvak	<ol style="list-style-type: none"> 1. September 2016, voorbereiden in juni 2016 2. Maandelijks en doorlopend 3. Voortdurend 4. Voortdurend 5. Vanaf start schooljaar 2016/ 2017

scholing/ externe ondersteuning	We zullen hier tijdens de teamoverleggen op reflecteren en hierin gebruik maken van collegiale consultatie en feedback.
toelichting	-

**Ondertekening school en
visitatievoorzitter voor gezien**

naam	functie	handtekening	datum

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker
visitaties van de NDV.